

LEGĂMÂNT & DIALOG

LECȚII DE LEADERSHIP
CU RABINUL LORD JONATHAN SACKS ל"ת

Traducere: Magda Zucker

Comunicarea Contează

Toldot 5781

Netziv (Naftali Zvi Yehuda Berlin, 1816–1893, decan al yeshivei din Volozhin) a făcut observația înțeleaptă că Itzhak și Rebeca par să sufere din cauza unei lipse de comunicare. El remarcă faptul că “relația Rebecăi cu Itzhak nu este aceeași ca cea dintre Avraham și Sara sau dintre Rahel și Iacov. Când aceștia aveau o problemă nu se temeau să discute despre ea. Nu același lucru este valabil însă și cu Rebeca.” (Ha’amek Davar to Gen. 24:65)

Netziv simte această distanțare din primul moment în care Rebeca îl vede pe Itzhak, “cugetând pe câmp” (Gen. 24:65). El comentează, “Ea s-a acoperit de uimire și un sentiment de inadecvare, de parcă ar fi simțit că nu este demnă să îi fie soție, și din acel moment această frământare i-a rămas întiprită în minte.”

Relația lor, sugerează Netziv, nu a fost niciodată una naturală, sinceră și comunicativă. Rezultatul a fost, într-o serie de momente critice, un eșec de comunicare. De exemplu, pare probabil faptul că Rebeca nu l-a informat niciodată pe Itzhak despre profeția avută înainte de a-i naște pe gemenii Esau și Iacov, în care Dumnezeu i-a spus “cel mai mare va sluji celui mai mic” (Gen. 25:23). Acesta a fost aparent unul dintre motivele pentru care el îl iubea pe Iacov mai mult decât pe Esau, știind că el era cel ales de Dumnezeu. Dacă Itzhak ar fi știut această prezicere despre viitorul fiilor săi l-ar mai fi favorizat el oare pe Esau? El probabil că nu a știut pentru că Rebeca nu îi spusese. De aceea, mulți ani mai târziu, atunci când Rebeca află că Itzhak se pregătea să-l binecuvânteze pe Esau, este nevoită să facă un

plan pentru înșelătoria prin care îi spune lui Iacov să pretindă că este Esau. De ce nu îi spune pur și simplu lui Itzhak că Iacov este cel care ar trebui binecuvântat? Pentru că asta ar forța-o să recunoască că l-a menținut pe soțul ei în beznă cu privire la profeție în toți anii în care copiii erau în creștere.

Dacă ar fi vorbit cu Itzhak în ziua binecuvântării, Itzhak ar fi putut spune ceva care să fi schimbat întreg cursul vieții lor și a copiilor lor. Mi-l imaginez pe Itzhak spunând: “Desigur că știu că Iacov și nu Esau este cel care va continua legământul. Însă am în minte două binecuvântări destul de diferite, câte una pentru fiecare dintre fiii noștri. Îi voi da lui Esau o binecuvântare pentru *bogăție și putere*: ‘Să-ți dea Dumnezeu rouă din cer și bogăția pământului... Să-ți fie supuse noroade, și neamuri să se închine înaintea ta!’ ” (Gen. 27:28-29) Îi voi da lui Iacov binecuvântarea pe care Dumnezeu ne-a dat-o mie și lui Avraham, binecuvântarea *copiilor și a țărâmului făgăduinței*. ‘Dumnezeul cel Atotputernic să te binecuvânteze, să te facă să crești și să te înmulțești, ca să ajungi o ceată de noroade! Să-ți dea binecuvântarea lui Avraham, ție și seminței tale cu tine, ca să stăpânești țara în care locuiești ca străin și pe care a dat-o lui Avraham.’ ” (Gen. 28:3-4).

Itzhak nu intenționase niciodată să îi dea lui Esau binecuvântarea legământului. El intenționase să îi dea fiecărui copil o binecuvântare potrivită pentru acesta. Întreaga înșelătorie pusă la cale de Rebeca și pusă în aplicare de Iacov nu a fost de la început necesară. De ce nu a înțeles Rebeca acest lucru? Pentru că ea și soțul ei nu comunicau.

Să numărăm consecințele. Itzhak, bătrân și nevăzător s-a simțit trădat de Iacov. El s-a “cutremurat puternic” când a aflat ce s-a întâmplat, spunându-i lui Esau, “Fratele tău a venit cu vicleșug.” La fel, Esau s-a simțit trădat și a simțit o ură atât de puternică pentru Iacov încât a jurat să îl ucidă. Rebeca a fost nevoită să îl trimită pe Iacov în exil, fiind astfel deprivată mai mult de două decenii de compania fiului pe care îl iubea mai mult . Cât despre Iacov, consecințele vicleșugului său l-au urmat toată viața, rezultând în dispute între soțiile sale și chiar între copiii săi. “Zilele anilor vieții mele au fost puține la număr și rele” (Gen. 47:9), îi spune el lui Faraon la bătrânețe. Atât de multe vieți afectate de un singur act care nici măcar nu fusese necesar - Itzhak i-a dat de fapt lui Iacov “binecuvântarea lui Avraham” fără nicio înșelătorie, știind că el era Iacov și nu Esau.

Acesta este prețul uman pe care îl plătim pentru eșecul de a comunica. Tora este excepțional de sinceră cu privire la astfel de chestiuni, ceea ce o face a fi un ghid de viață atât de puternic: viață reală, printre oameni adevărați cu probleme adevărate. Comunicarea contează. La început Dumnezeu a creat lumea naturală prin cuvinte: “Și

Dumnezeu a zis: ‘Să fie’ ”. Creem lumi sociale prin cuvinte. Targum a tradus expresia, “Și omul a devenit un suflet *viu*,” (Gen 2:7) ca “Și omul a devenit un suflet care *vorbește*.” Pentru noi, vorbirea este viață. Viața este relație. Și relațiile umane se contruiesc prin comunicare. Putem să le spunem oamenilor care sunt speranțele, fricile, sentimentele și gândurile noastre.

Acesta este motivul pentru care fiecare lider – de la un părinte până la un CEO – trebuie să își stabilească drept sarcină o comunicare bună, puternică, onestă, deschisă. Asta este ceea ce face familiile, echipele și culturile organizaționale să fie sănătoase. Toate lumea trebuie să știe care sunt obiectivele lor generale ca echipă, care sunt rolurile specifice, ce responsabilități au și ce valori și comportamente se așteaptă de la ei. Trebuie să existe aprecieri pentru cei care fac aceste lucruri bine, precum și critică constructivă atunci când oamenii nu se descurcă. Critica trebuie să fie a actului, nu a persoanei; persoana trebuie să se simtă respectată, indiferent de eșecurile sale. Această ultimă caracteristică este cea care diferențiază a “moralitate a vinei”, pentru care iudaismul este exemplu, de o “moralitate a rușinii” precum cea din Grecia Antică (și anume, vina face o diferențiere clară între acțiune și persoană, ceea ce nu se întâmplă în cazul rușinii).

Există momente în care foarte multe depind de o comunicare clară. Nu este o exagerare să spunem că sunt momente când chiar soarta lumii depinde de acest lucru.

Un astfel de exemplu s-a petrecut în timpul crizei rachetelor cubaneze din 1962 când Statele Unite și Rusia erau pe marginea războiului nuclear. La începutul crizei, așa cum a fost descrisă de Robert McNamara în filmul său, *The Fog of War*, John F. Kennedy a primit două mesaje de la liderul sovietic Nikita Khrushchev. Unul dintre ele era conciliant, iar cel de-al doilea mult mai agresiv. Majoritatea consilierilor lui Kennedy considerau ca cel de-al doilea reprezenta perspectiva reală a lui Khrushchev și ar trebuia luat în serios.

Totuși, cineva a oferit o perspectivă diferită. Llewellyn Thompson Jr. Fusese ambasadorul Americii în Uniunea Sovietică între 1957 - 1962 și ajunsese să îl cunoască bine pe președintele rus. Chiar a petrecut o perioadă de timp locuind cu Khrushchev și soția acestuia. El i-a spus lui Kennedy că mesajul conciliator suna ca părerile personale ale lui Khrushchev, în timp ce scrisoarea mai agresivă, care nu suna ca el, fusese probabil scrisă pentru a-i calma pe generalii ruși. Kennedy l-a ascultat pe Thompson și i-a dat lui Khrushchev oportunitatea de a da înapoi fără a se simți umilit - iar rezultatul a fost acela că un potențial război devastator a fost evitat. Este înfricoșător să ne imaginăm ce s-ar fi

putut întâmpla dacă Thompson nu ar fi fost acolo să stabilească care era și care nu era actul real de comunicare.

Așadar multe aspecte ale vieților noastre sunt impactate de dezinformare sau îmbunătățile de comunicarea autentică. De aceea, prietenii, părinții, partenerii și liderii trebuie să creeze un cultură în care comunicarea are loc onest, deschis, respectuos, iar acest lucru nu înseamnă doar a vorbi, ci și a asculta. Fără acestea, tragedia bate la ușă.

ÎNTREBĂRI ÎN JURUL MESEI DE SHABAT

1. Dacă Dumnezeu știa că Rebeca și Itzhak nu comunicau liber, de ce profeția i-a fost dată doar Rebecăi înainte de nașterea gemenilor?
2. Mai găsim alte exemple în Tora unde probleme de comunicare au avut consecințe?
3. Este mai bine să te abții și să comunici mai puțin?